

Новица Иванов

ЗЕМЉОТРЕС

Кажу да их је олуја звана живот избацила на обалу, без снаге, без идеала и наде у будућност. Многи људи их избегавају, сумњичаво их посматрају, за њих су трн у оку. Отаџбина им помаже различитим пензијама, пружа им подршку, али они који најбоље знају где и зашто их боли, као да не могу да стану на ноге и да превале још увек непређени пут. Под утицајем своје боли, предају се најопакитој болести, самоћи, или чувају места у неком ресторану на периферији града, где се и последњи новчић прелива у чашу вина или чашу коњака.

Судбина није имала милости ни према Рачи Милеву. То је крупан човек, испијеног лица и пожутелих бркова. Руке и ноге му подрхтавају, пуши цигарету за цигаретом. Сам је, нема никога, проводи дане свог живота у својој оронулој кући, поред месокомбината. Рано је остао без родитеља, однела их колера; последњи рат узео му је сина и жену, а пре неколико година преживео је и несрећу у центру града. Живци су му попустили, почео је више да се дружи са самим собом и увек су га затицали за столом у углу једног лошег ресторана, где је седео замишљен, дубоко увлачио дим цигарете и испијао чашу за чашом. Без хлеба је могао, али без вина никако. Да, сви суседи гледали су га сумњичаво, звали су га Луди Бахус и онда, када је тукао њихову децу, звали су полицију – да се обрачуна с њим.

Ни Лила Петрова није посматрала свог суседа са симпатијама. У њему је видела нешто опако, нешто што је плашило и нагонило да задрхти од страха када би пролазила крај њега. Она и њен супруг често су

разговарали на тему Рачо и увек долазили до закључка да ће се догодити нешто страшно, у чему ће главну улогу одиграти њихов вечито пијани сусед.

Било је суботње јутро, тихо и без облака. Горња половина сунчеве кугле указала се иза недалеке планине и улица која води према супермаркету оживела је од жена са празним корпама. Након што се опростила са мужем, који је отишао на неки семинар, и пољубила свог трогодишњег сина, који је остао да се игра са новим бициклом, Лила је кренула ка супермаркету. И тога јутра срео је строги поглед суседа Раче, који је, седећи поред прага, већ празнио прву боцу. Као и много јутара пре, тако и сада, прошла је поред њега претварајући се да га не види.

Након што је напунила корпу производима, Лила је стала у ред испред касе. Била је субота и јако тешко се примицала мрзовољним касиркама.

Напољу се потпуно наоблачило, а јавио се и ветар. У супермаркету, иако је било много купаца, било је тихо. Лила је пришла каси. Извадила је новчаник и додирнула једну новчаницу. Али тек што ју је пружи-ла касирки, ноге и руке су јој задрхтале. Задрхтало јој је и тело. Помислила је да је то због недостатка сна. Али ето, затреперила је и каса и полице пренатрпане производима. Неколико конзерви и боца пало је на под који се већ љуљао. Лила, уплашена, погледала је пренеражена лица људи у супермаркету. Само трену-так загробне тишине, а затим снажан врисак:

– Земљотрес!

Избезумљени људи су викали, бацали корпе које-куда и гурали се према излазу. Али тамо је било немо-гуће изаћи. Љуљање је постало још снажније, врисци и кукњава још гласнији. Неки су ломили стакла на прозорима и излетали напоље, где их је дочекивала густа завеса дима од суседних зграда које су се ру-шиле. Лила се некако извукла из преплашене масе и трчећи кренула ка својој кући.

– Моје дете... моје драго дете...

Понављала је само то и ништа друго, а њеним плачним речима придруживало се рушење прозора и врата и ударање сводова и кровова суседних зграда. Почела је киша, јака киша, и само је она донекле успевала да се бори са сивом завесом дима.

Када је Лила видела да су од њихове једносратнице остала само два зида, који су се борили са пакленим потресима, помела се. Двориште је било претворено у брдо цигли, греда, делова врата, прозора и црепова. Лила је вриштала и ноктима копала рушевине на месту где је била дечја соба. Киша није престајала, а ледени ветар постајао је све јачи. Избезумљена жена, која је изгубила и последње наде за живот свог детета, рашчупане косе, лица влажног од суза и кише, раскрваљених прстију и запрљане одеће, пала је на гомилу, пронашла једну велику циглу и гласно вриснула:

– Моје дете, моје драго дете...

Тело јој је дрхтало, а одећа постајала све влажнија. Али олуја је беснела својим последњим снагама. Киша се полако смиривала, а небо се отварало. Потреси су престали.

Полужива и умазана блатом и крвљу, Лила је устала и кренула, не знајући ни сама у ком правцу. На само неколико корака од ње, њене зелене очи, које су исплакале милионе суза, виделе су нешто што је за њу било више од сна – пред њом је стајао сусед Рачо, држећи у својим рукама њеног јединог сина, живог и здравог. Поново сузе, поново снага за дугачке кораке и срећна мајка нашла се у загрљају свог детета и свога суседа. Узела је дете из руку свог првог комшије и привила га на груди тако снажно, као да је желела да му обећа да га никада више неће оставити само. Избезумљено је љубила малог срећника и по стоти пут захваљивала своме суседу. Знала је да то „хвала“ не може бити права мера за спасен живот њеног јединог

детета. Озарена, посматрала је комшију као да то није био онај Рачо од пре пола сата, као да се пред њом родио нови човек. А он је најпре погледао рушевине, а затим своје срећне суседе. И поглед му је омекшао, на лицу су му блеснуле необичне искре и низ његово испијено и огрубело лице скотрљале су се крупне сузе. У грудима је осетио велику лакоћу и некакав чудан талас нагонио га је на плач.

Превод са бугарског: Дијана Јеленков